

Somogyváry Géza szakmai önéletrajza

1931. március 9-én születtem, Budapesten. 1941-ben kezdtem meg – az akkori törvények szerint 8 osztályos gimnáziumban – a középiskolai tanulmányaimat a Kőszegi Hunyadi Mátyás katonaiskolában. Majd a pesterzsébeti Kossuth Lajos gimnáziumban folytattam, végül kényszerű szünet után 1957-ben érettségiztem a csepeli Jedlik Ányos gimnáziumban.

Közben szakmunkás képesítést szereztem, 1951-ben idomszerész szakmunkás lettem, de voltam szerszámkészítő és varrógép műszerész is. 1969-ben szereztem oklevelet a Bánki Donát Műszaki Főiskolán üzemszervezői szakon. Rendszerszervezői tanulmányaimat rögtön a főiskola után folytattam a SZÁMOK kétéves tanfolyamán. Rendszerszervezőként a Kontakta Alkatrészgyárban kezdtem dolgozni. A számítógéppel támogatott termelésirányítás érdekelt, és a KG ISZSZI számítógépén (IBM 1430) kezdtem el a szervező munkát.

Akik akkor a számítógépes termelésirányítással foglalkoztak, mind az IBM PICS rendszerére alapozták fejlesztési elképzelésüket. Ennek középpontjában a BOMP (kvázi) adatbázis kezelő rendszer állt. Hamar rá kellett jönnünk, hogy kötegetelt feldolgozás mellett legfeljebb termelés előkészítő rendszert lehet kialakítani, de az ISZSZI számítógépe ehhez is gyenge volt. Arra jó volt azonban a rendszer, hogy a műszaki dokumentációt rendbe hozza és negyedévenként bruttó szükségletet számítson mind anyagra, mind gépkapacitásra. Még lineáris programozással termékösszetételt is tudtunk optimalizálni.

A termelésirányítás mellett nagyon érdekelt a projektvezetés is. Míg a termelésirányítás területén sajnos erős kompromisszumokkal kellett élnünk, addig a gráfelméleti módszerekkel (hálós tervezés) igen sikeres alkalmazást tudtam kialakítani. Ez akkor a gazdasági mérnökképzésben tananyag is lett. Maga a hálótervezés nem volt különlegesen újdonság, de az ahhoz kapcsolódó információs rendszer a szakmában novum volt. A Kontaktában a gyártmányfejlesztést irányítottuk hálós módszerekkel. A BME több tanulmányutat is szervezett a Kontaktába.

Mivel a Kontakta nem rendelkezett számítógéppel, olyan helyre akartam kerülni, ahol közvetlenül számítógépen tudok dolgozni. Ekkor már nem annyira a termelésirányítás érdekelt, hanem az adatbázis kezelés. Így kerültem 1972-ben a Főinformhoz (Fővárosi Tanács Információs központja). Itt a Díjbeszedő Vállalat IBM 360/40-es számítógépe állt rendelkezésre. Ekkor azt hittem, hogy a Főváros közműinek központi adatbázisának kialakításában fogok tudni dolgozni. Többen is hittünk ebben. Rá kellett jönnünk, erre objektív okok miatt nincs mód. A háborús pusztítások, a szovjet megszállás, a belügyi korlátok, mind-mind akadályozták az egységes műszaki adatbázis létrehozását. Még a rendelkezésre álló adatok is titkosak voltak. Mai napig sincs ilyen, mert közben el is tűntek.

Az élet, azonban sok érdekes feladatot rótt ki rám. Állandó probléma volt a kerületek ellátottsági rangsorának megállapítása. Az akkori elképzelés az volt, hogy valamilyen egységes szempont szerinti rangsort állítsunk fel, és erre lesz alapozható a területi tervezés és fejlesztés. Ekkor egy tanulmányt készítettem, amelyben bizonyítottam, hogy ez nem lehetséges, és a rendelkezésemre álló ellátottsági statisztikából nyert adatokkal, faktoranalízissel vizsgáltam, a kerületek ellátottságát. (Közmű -, egészségügyi-, oktatási ellátottság) Vizsgálatom alapján dolgozták át a főváros területi tervezését. Sajnos számos vezetői érdeket sértettem. Politikai okokból el kellett hagynom a Főinformot. Így kerültem a SZÖVADAT Számítástechnikai Társuláshoz. Ez a társulás a szövetkezeti ipar részére végzett bér munkában számítógépes adatfeldolgozásokat, MINSZK 22-es számítógépen.

Itt a társulást fel kellett készítenem az 1979-ben beérkező ESZR 20/40-es számítógép fogadására. Ekkor kezdtem meg egy kis és középüzemekre kidolgozott információs rendszer fejlesztésének irányítását. Ez a rendszer volt az ISZIR (Ipari Szövetkezetek Irányítási Rendszere) Kezdetben a DBOMP-ra alapoztunk, később azonban a magyar fejlesztésű SÁMÁN adatbázis kezelővel oldottuk meg a rendszert. Tulajdonképp az ISZIR is COPICS típusú rendszer volt, néhány módosítással (low level kódkezelés, stb.).

Az ISZIR a RADELKIS műszeripari szövetkezetnél került bevezetésre közel teljes körűen, de a Budamobil és több más ipari szövetkezetnél is alkalmazásra került több modulja.

A SZÖVADAT közben átalakult OKISZ SZSZV-vé. Önálló vállalként működött. Itt a Rendszerszervezési osztály vezetője lettem. Nagy változást hozott az informatikai szakma életébe, a mikroszámítógépek megjelenése. Mi nem vágtunk bele a COM-MODORE 64 számítógépekre alapozott adatfeldolgozásba, de a konfekció ipar részére különböző optimalizációs feladatokra dolgoztunk ki megoldásokat. Pl. az „n” méretű terítőasztal esetében a rendelésből milyen méreteket kell összefektetni, hogy a legkevesebb lapszámmal legyen megoldható a szabászati munka, vagy a különböző hosszúságú végek melyik terítékre legyenek felhasználva, hogy a legkevesebb legyen a véghulladék. Érdekes módon mi akkor ezekért a programokért nem kértünk semmilyen díjazást, az éves megtakarításból kaptunk 30%-os részesedést. A vállalat kb. tízszeres árbevételhez jutott.

A PC-k megjelenése előtt jelentek meg a komolyabb mikro-gépek. Ezekből én a CADO licenc alapján gyártott VT 30-as számítógépre fejlesztettem ki egy konfekció ipari, vállalatirányítási rendszert. Ez sikerrel lett bevezetve a Sátoraljaújhelyi HERUKON -, és a Zalaszentgróti Rekord Ruhaiipari szövetkezetnél. A rendszer annyira sikeres volt, hogy az ipari szövetkezetek nivódíját is megkapta, a baj csak az volt, hogy a VT 30-as számítógép COCOM listás volt, és csak nagy nehézséggel tudott néhány darab az országba maradni, mert a Videoton gyártotta. Később a HERUKON rendszer át lett ültetve PC-s hálózatra és kijutott olasz konfekció üzembe is. Olasz cég vette meg a HERUKON Ruhaiipari Szövetkezetet.

1988-ban állást változtattam, és a SOFTINVEST Szoftver Kereskedelmi és fejlesztési Rt-hez mentem dolgozni, először tanácsadói, majd kereskedelmi igazgatói munkakörbe. Itt PC-re elkészítettem a PC FOK (Főkönyvi-) és a PC River (Folyószámla könyvelési) programok rendszerterveit. Később e két program összevonásából és néhány más modullap kiegészítve (Rendelés nyilvántartás, Állóeszköz gazdálkodás, Bérügyvitel) elkészítettem a MINIPAK fantázianevű rendszert. A PC Fok volt az országban az első olyan rendszer, amely automatikus kontírozási megoldással rendelkezett, és nagymértékben eltért a régi elektromechanikus könyvelőgépek eljárásaitól. Nagyon sok fejlesztő az Ascota könyvelőgépek megoldásait vitte PC-re.

Később 1992 végéig a Softinvest Kereskedelmi Igazgatójaként dolgoztam. 1992 végével mentem nyugdíjba. Utána több helyen is dolgoztam tanácsadóként. Volán Elektronika, UNISOFTWARE KFT, DEBIS Hungary KFT, T-Systems KFT, CORVEX KFT

Ezeknél a cégeknél főleg alkalmazásfejlesztési területen adtam tanácsot. Főbb felhasználók:

- KÖGÁZ Közép-dunántúli Gázszolgáltató Rt (Business Assistant Rendszer alkalmazásba vétele)
- VASIVÍZ Vas megyei Vízmű Rt. (Business Assistant Rendszer alkalmazásba vétele)
- Matáv Rt.(Iratkezelési Rendszer fejlesztése és bevezetése)

2005-től 2008-ig a Pannonplast Rt igazgatósági tagja voltam, utána 2008-tól 2011-ig a Pannunion Rt-nél voltam igazgatósági tag.

Oktatási tevékenységem

Üzemszervezést tanítottam a Bánki Donát Műszaki Főiskolán.

A BME Továbbképző Intézetében oktattam posztgraduális tanfolyamokon Hálótervezést, Információrendszer tervezést, Vezetési ismereteket.

A SZÁMOK-nál rendszerszervezést, Kubai hallgatóknak adatbázis ismereteket.

Különböző Vezetőképzőknél Szervezési és Vezetési ismereteket oktattam

Néhány megjegyzés

A hatvanas években különös szakma volt a mienk. Megszállottak voltunk. Minden olyan kérdéssel akartunk foglalkozni, amely valamilyen szinten kapcsolódott a számítástechnikához. Éjszakákat töltöttünk hibakereséssel. Faltuk a szakkönyveket. Míg szakmunkás voltam, havonta jártam színházba, hangversenyre, amikor értelmiségi lettem, hosszú ideig megszűnt számomra a humán kultúra. Sokat tévedtünk a kitaposatlan úton.

Számos tévedéseim közül talán a legemlékezetesebb a blokkolási tényezővel kapcsolatos előírásom volt. Bull Gamma 115-ös gépről áthelyezték a Kontakta feldolgozását IBM 1430-ra. A Bull gépnek csak szalag egysége volt, az IBM rendelkezett lemezzel is. Leállítottam a tranzakciós rekordok előrendezését azzal, hogy a törzsrekordokhoz random is hozzá lehet férni. KB ötszörös futási idő után lelőtték a feldolgozást és visszavitték Bull gépre, mert arra volt jó programja az ISZSZI-nek. Egy életre megtanultam köteget adatfeldolgozásnál az előrendezés és a blokkolás fontosságát. A mai informatikusok azt sem tudják, hogy mi az a blokkolási tényező. És így van jól. Ma 18 éves unokám gyorsabban kezeli a gépet, mint én.

A másik tapasztalatom az volt, hogy sohasem tudtam olyan gépen dolgozni, amely az adott feladathoz nagyságrendileg jó lett volna. Mi akkor megtanultunk „42-es láb-bal 39-es cipőben balettezni”. Csodálatos programozókkal dolgoztam. A VT 30-as számítógépnek nem volt operációs rendszere, mégis mindent megoldottunk vele. Ha valamit sajnálok az, az hogy nem tudtam eleget operációkutatással foglalkozni. Volt még egy sikerem, a Kontakta „A” kategóriás (drága) anyagkészletére sikeresen alkalmaztam a Zirmann-Prékopa modellt. A hetvenes években azt hittem, hogy a nyolcvanas évek az operációkutatás évei lesznek, tévedtem. Még sokat lehetne írni a Codasyl adatbázis kezelő rendszerek kudarcairól, de ma már nem érdemes ezekről a kérdésekről elmélkedni. Ma már ez senkit nem érdekel. Szakmatörténelem.